

етнографічної рекреації, яка базуватиметься на створенні рекреаційного середовища, на найбільш раціональному використанні територіального поєднання природних умов, ресурсів, історичних та архітектурних пам'яток.

Створення такого рекреаційного середовища дасть можливість підвищити привабливість рекреаційних територій та збільшити попит на послуги гостинності малого готельного бізнесу.

Список використаних джерел

1. Андропов О.М. Стан рекреаційного комплексу України / О.М.Андропов // Економіка і екологія. – 2005. – № 24. – С. 24.

УДК 911.3

Смочко Н.М., Вітрова І.Б.

Мукачівський державний університет

natasmocho@gmail.com

ІНФРАСТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал Закарпатської області у поєднанні з вигідним географічним положенням та існуючим багаторічним досвідом і напрацюваннями у сфері рекреації є достатньо вагомою передумовою пріоритетного розвитку туристично-рекреаційного комплексу регіону.

Туристично-рекреаційний комплекс регіону з метою подальшого свого розвитку виконує різні суспільні функції:

– максимальне задоволення потреб населення у відпочинку, оздоровленні, лікуванні, духовному та фізичному розвитку;

– збереження мережі державних санаторіїв, забезпечення санаторіями для лікування громадян, що постраждали від стихійного лиха, аварій та інших категорій населення, що потребують державної підтримки.

Передумови формування рекреаційно-туристичного комплексу:

- географічні – вигідне географічне положення (область є воротами України у Західну Європу) створює їй певні переваги для прискореної інтеграції в європейські структури; унікальне прикордонне положення; "Центр Європи" (с. Ділове Рахівський район);

- історичні – своєрідність краю, де збереглись висока культура господарювання, традиції і навички місцевого населення;

- економічні – досягнуті позитивні структурні зрушення служать вагомою передумовою для поступового економічного зростання;

- транспортні – розвинута мережа автомобільних доріг та залізниць з врахуванням зручного географічного положення;

- природні – наявність значних запасів унікальних мінеральних вод, лісів, підземних і поверхневих вод, корисних копалин індустріального значення, ландшафтно-кліматичних зон;

- рекреаційні – область володіє потужним природним потенціалом для санаторно-курортного лікування та оздоровлення людей, який може перетворити рекреаційну сферу в одну з провідних галузей економіки області;

- екологічні – порівняно низький рівень антропогенного забруднення довкілля та виняткова екологічна роль Карпат на континенті сприяють позитивному іміджу області.

Основною ланкою туристично-рекреаційного комплексу є безпосереднє обслуговування туристів та рекреантів. Ця складова функціональної структури включає до свого складу наступні підкомплекси:

- санаторно-курортний: санаторії, санаторії-профілакторії, пансіонати з лікуванням, курортні поліклініки. На сьогодні мережа санаторно-курортних, туристично-рекреаційних та готельних закладів області нараховує 328 об'єктів, в яких одночасно можна розмістити 19,6 тис. осіб. Оздоровчі заклади області

нараховують 32 об'єкти, що становить 10 % від загальної кількості об'єктів туристично-рекреаційної галузі області. У мережу санаторно-курортних та оздоровчих закладів входять 20 санаторіїв, 7 санаторіїв-профілакторіїв, 28 баз відпочинку, по одному пансіонату з лікуванням та відпочинком, одна курортна поліклініка, два дитячі оздоровчо-санаторні позаміські заклади цілорічної дії. Одна шоста перерахованих об'єктів знаходиться у Свалявському районі, 15 % – у Мукачівському та по 11,7 % – у Виноградівському та Хустському районах. Місткість оздоровчих закладів області становить 4 464 ліжка, які забезпечують 23 % ліжкового фонду області. Рекреаційні заклади області нараховують 97 об'єктів, що становить 29 % від загальної кількості об'єктів туристично-рекреаційної галузі області. Найбільш розвинута мережа закладів цього профілю у Тячівському, Міжгірському, Свалявському та Перечинському районах (66 об'єктів), Місткість рекреаційних закладів області становить 6 666 ліжок, які забезпечують 34 % ліжкового фонду області;

- туристично-пізнавальний (самодіяльний, організований): турбази, турготелі, готелі, мотелі, кемпінги тощо;

- оздоровчо-спортивний: пансіонати, мисливські будинки, спортзали та інші елементи спортивного забезпечення місць відпочинку;

- дитячого відпочинку: пов'язаний із організованим відпочинком дітей у дитячих таборах різної спеціалізації (лікувально-оздоровчих, санаторно-курортних, спортивних) у різні пори року. У області функціонують 25 таких дитячих закладів. В Ужгородському районі є дитячий англomовний табір "Поліглот" та літній табір "Неємія" (м. Ужгород), "Трембіта" (с. Циганівці), "Гармонія"(с. Великі Лази), "Вогник" та "Малятко"(с. Оноківці) та інші. У Мукачівському районі розташовані відомі санаторії, пансіонати, дитячий оздоровчий комплекс "Мрія" (с. Лісарня), а також на базі "Водограй" (сmt. Чинадієво) працює англomовний табір у Карпатах – American English School. В Іршавському районі є кілька цікавих літніх таборів відпочинку, серед яких – туристично-оздоровчий табір "Зачарована долина" (с. Чорний Потік), а також Центральний табір туристичного активу учнів України (с. Осій);

- корпоративної рекреації орієнтований на залучення до туристично-рекреаційного процесу не тільки суб'єктів даного регіону, але й також інших регіонів країни з метою всебічного та більш продуктивнішого оздоровлення, відпочинку, пізнання. Також передбачається співробітництво з аналогічними структурами іноземних держав з приводу спільної діяльності по організації туристично-рекреаційного процесу, можливість відкриття в іншій місцевості філіалів та філій як в середині країни, так і за кордоном.

Туристична індустрія Закарпаття формується на основі узгодження обсягів туристично-рекреаційного потенціалу, туристичних господарства й інфраструктури та туристичних потоків. Вона забезпечує значний внесок в економіку краю, сприяє створенню нових робочих місць, знайомить туриста з культурними, історичними надбаннями, природним середовищем.

Однак наявний потенціал реалізований недостатньо насамперед через відсутність повноцінної, адаптованої до ринкових умов державної політики розвитку вітчизняного туризму, через низьку його економічну ефективність, що зумовлює виникнення низки проблемних питань в даній сфері. На сьогодні основними проблемами в туристичній галузі Закарпаття залишаються:

- слабка комунікаційна доступність перспективних для освоєння в туристично-рекреаційних цілях територій (незадовільний стан доріг, відсутність електрифікації, газифікації);

- відсутність достатньої кількості кваліфікованих кадрів;

- відсутність законодавчо встановленого механізму реєстрації особистих селянських господарств у сфері сільського зеленого туризму.

Визначені проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу можуть бути вирішені наступними шляхами:

- розробка та впровадження інноваційних технологій рекламно-презентаційної діяльності;

- ефективне використання природних рекреаційних ресурсів та об'єктів історико-культурної спадщини;

- створення, реконструкція та модернізація дорожньої, рекреаційно-туристичної інфраструктури на основних туристичних маршрутах;
- організації туристично-оздоровчої та екскурсійної роботи серед усіх вікових груп населення області, насамперед дітей, підлітків і молоді;
- підвищення якості та розширення асортименту туристичних послуг, шляхом впровадження нових туристичних маршрутів і тематичних екскурсійних програм;
- відродження і розвиток місцевих ремесел, місцевих фольклорних і культурних традицій, народних звичаїв, обрядів.

За умови комплексного вирішення першочергових проблем туристично-рекреаційного комплексу запропонованими шляхами, Закарпатська область повинна стати високорозвиненим курортно-рекреаційним регіоном міжнародного значення, забезпеченим сучасною інфраструктурою санаторно-курортного господарства.

УДК 911.3

Смочко Н.М.

*Мукачівський державний університет
natasmochko@gmail.com*

Кук Томаш

*Вища школа лінгвістична
м. Ченстохова, Польща*

ТЕМАТИЧНІ ПАРКИ ЯК ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗАКЛАДИ ДОЗВІЛЛЄВОГО КОМПЛЕКСУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Головною особливістю тематичних парків є підпорядкування всіх складових парку (атракціонів, дозвіллєвих заходів, рекреаційних програм, алей, майданчиків, спектаклів) певній темі.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>